

## סדר אשמורות

The following represents one of the earliest descriptions of סליחות:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר אשמורות-סדר אשמורות-ועשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים בשחרית ומנחה אומר אבינו מלכנו. ומשכימין בכל יום לבתי כנסיות קודם עמוד השחר ומבקשין רחמים. וכך מתחילין: אומר שליח צבור אשרי יושבי ביתך ועונין אחריו עד תהלת ה' ידבר פי. ועומד ש"ץ ואומר קדיש ומתחיל ואומר לך ה' הצדקה ולנו בשת הפנים. מה נתאונן ומה נאמר מה נדבר ומה נצטדק . . .

*Translation: During Tefilas Shacharis and Tefilas Mincha on the ten days between Rosh Hashbonah and Yom Kippur, Aveinu Malkeinu is recited. It is also customary to awake well before first light on each of those days to go to synagogue to ask G-d for compassion. This is the order of that service. The prayer leader begins with the opening verses of Ashrei and the congregation responds with the next verse and continues until Tefilas Hashem Yidaber Pi. The prayer leader then recites Kaddish and begins with the verse of Lecha Hashem Ha'Tzedaka . . . Mah Nis'Onain . . .*

פרק רב עמרם גאון provides several important bits of information about סליחות. He does not call them סליחות. Instead he refers to them as סדר אשמורות. He provides that סדר אשמורות are to be said only between ראש השנה and יום כיפור. They are to be said early in the morning before עמוד השחר, dawn. Lastly, he describes their theme as: ומבקשין רחמים, requests for compassion.

What is the origin of the word: אשמורות? The word first appears in פרשת בשלה:

שמות פרק יד', כד'-ויהי באשמרת הבקר וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן ויהם את מחנה מצרים.

*Translation: It was at the time of the morning watch when G-d turned His attention towards the army of the Egyptians through the pillar of fire and of the cloud and brought confusion to the army of the Egyptians.*

How is the word אשמורת defined in that פסוק?

רש"י שמות פרק יד', כד'- באשמרת הבקר- שלשת חלקי הלילה קרויין אשמורות, ואותה שלפני הבקר קורא אשמורת הבקר. ואומר אני לפי שהלילה חלוק למשמרות שיר של מלאכי השרת, כת אחר כת לשלשה חלקים, לכך קרוי אשמורת!

*Translation: The three divisions of the night are referred to as Ashmoros. The one that ends just before morning is called: the morning division. I say that the divisions represent the three sets of angels who take turns singing to G-d during the course of the night. One set sings during each division of the night. That is why each division is called: Ashmores.*

That the word: אשמורת describes a specific time of day provides us an answer to a question: what do the סליחות that we recite starting at least four days before ראש השנה and continuing until יום

1. The root of the word is: שמר. In this case it is used to mean: waits its turn. Others translate the word as: guard watches. The guards in the בית המקדש changed every four hours.

represent? In the process of answering that question, we can also resolve a second issue that surrounds סליחות. On fast days, we recite סליחות after חזרת הש"ץ, the prayer leader's repetition of שמונה עשרה. On the days before ראש השנה and continuing until יום כיפור, we recite סליחות before תפלת שחרית. Why the difference? Answer: the two sets of סליחות serve different purposes. The origin for the practice to recite סליחות on fast days is the סדר תעניות that we reviewed over the last two weeks. According to the משניות in מסכת תמיד, they recited early forms of סליחות during חזרת הש"ץ. That was still the practice at the time of רב עמרם גאון:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר תענית-ולומר סליחות כך ראוי, כשמגיע שליח צבור בחנוך המרבה לסלוח אינו חותם אלא מתחיל בסליחות.

*Translation: On fast days it is appropriate to recite Selichos. When the prayer leader reaches the Bracha of Chanun Ha'Marbeh Lis'Lo'Ach, he does not recite the closing Bracha until after the congregation recites Selichos.*

What is the basis for the practice to recite סליחות as an extension of the ברכה of חנוך המרבה לסלוח?

ספר המנהיג הלכות תענית עמוד רע"א-ומנהג כל ישראל לכלול כל הסליחות באמצע ברכת סלח לנו אבינו, דומה לדומה, כדאית' [ע"ז ח' ע"א] אם בא לומר מעין כל ברכה בסוף כל ברכה וברכה אומ'. אב"ן. וכת' רב עמרם שכן מנהג בשתי ישיבות לומר שבע סליחות בתענית צבור בשחרית, ובמנחה שלש, ואם יש פנאי אומ' חמש. ואמ' רב שר שלום גאון בתענית אין מנהיגו לומר סליחות אלא באמצע תפילה ולא אחר שים שלום, ולא ראינו ולא שמענו מי שעשה כך וכבר כתבתי הטעם.

*Translation: It is the custom among all Jews to include Selichos in the middle of the Bracha of Selach Lanu Aveinu. This follows the rule (Avoda Zara 8a) that when one wishes to add prayers in Shemona Esrei, he should do so in the Bracha that represents the same theme as the additional prayers. Rav Amrom wrote: so is the custom in the two main Yeshivos in Babylonia to recite seven sets of Selichos<sup>2</sup> in Tefilas Shacharis and three sets at Mincha on a fast day and if the congregation has time, it should recite five sets of Selichos at Mincha. Rav Sar Shalom said that on fast days it is our custom to recite Selichos in the middle of Shemona Esrei and not after the Bracha of Sim Shalom. We have not seen nor heard of any community which follows the practice of reciting Selichos after the Bracha of Sim Shalom for the reason I just provided.*

Those of you who read the recent Newsletter Supplements for רבי תשעה באב learned that רבי אלעזר הקליר followed a similar practice in positioning his קינות within חזרת הש"ץ. He added 21 קינות and 12 נחמות, liturgical poems of comfort, to the ברכה of בונה ירושלים<sup>3</sup>. He did so because he believed that the ברכה whose theme matched the themes of his קינות and נחמות was the ברכה of בונה ירושלים. One could argue that the same rule led to the practice of reciting מודים in the ברכה of ועל הנסים and רצה in the ברכה of יעלה ויבוא.

2. A set of Selichos is defined as reciting some introductory words or poems and then the י"ג מידות, the Thirteen Attributes of G-d.

3. That is how the קינות appear in the מחזור רומא published in the 1500's which is available for downloading at [www.hebrewbooks.org](http://www.hebrewbooks.org).

# להבין את התפלה

The recital of סליחות on fast days and the קינות on תשעה באב was later moved to after חזרת הש"ץ. When did this take place? The מחזור ויטרי and the אבודרהם provide for the same practice as did רב עמרם גאון. The following is one of the earliest references to the practice of reciting סליחות on fast days after the recital of חזרת הש"ץ:

ספר האגור<sup>4</sup> הלכות תענית סימן תתעה'–יש מקומות שנהגו לומר סליחות אחר שמנה עשרה ברכות בתענית. וכתב רב עמרם שיכול לומר סליחות בסלח לנו. והכי אמר רב נטרונאי וכ"כ רב שר שלום גאון לה"ט.

*Translation: Some communities follow the practice of reciting Selichos on fast days after Shemona Esrei. Rav Amrom Gaon said it was acceptable to recite Selichos during the repetition of Shemona Esrei as part of the Bracha of Selach Lanu. So said Rav Natroni and so wrote Rav Sar Shalom based on their reasons.*

In contrast to the סליחות that are recited on fast days, the סליחות that are recited before ראש השנה and continue until יום כיפור were instituted to represent a distinct and separate prayer service. In other words, just as we participate in prayer services that go by the name: שחרית, מוסף, מנחה, נעילה, ערבית, we also participate in a תפלה service by the name, not סליחות, but אשמורות, the name given to this prayer service by רב עמרם גאון. How do we know that the סליחות that we recite before ראש השנה and continue until יום כיפור were instituted to represent a distinct and separate prayer service? The best evidence is that we recite קדיש תקבל at the completion of אשמורות. קדיש תקבל is a form of קדיש that we recite to mark the end of a prayer service and we recite it only if we have completed a prayer service. The fact that many compare the recital of אשמורות to saying שמנה עשרה is further proof that אשמורות are a separate prayer service.

סדר טרוייש סימן ב'–אבל לאחר סליחות שהם כמו תפלת י"ח אומרים תקבל, ויש שאין אומרים אחריה תקבל דלא חשיבו להו כתפלת י"ח, אבל לפני הסליחות אין אומרים תקבל לכולי עלמא וגם לא קדיש אם לא התחיל פסוקים, כי קדיש לעולם אחר פסוקים נתקן כאשר פירשתי.

*Translation: But after reciting Selichos which are equivalent to Shemona Esrei, we say: Kaddish Tiskabel. Some do not follow the practice of reciting Kaddish Tiskabel after Selichos because they do not view Selichos as being equal to Shemona Esrei. However, all agree that reciting Kaddish Tiskabel to open Selichos is inappropriate. In addition, a congregation should not recite half Kaddish before Selichos unless the congregation opens the service with the recital of verses. It is not appropriate to recite Kaddish unless verses have first been recited.*

נוסח תימן continues to call סליחות by the name אשמורות. Why are they correct in doing so? Each of our תפילות are named after the time of day in which they are said. The word: שחרית was chosen to describe the morning service since it is recited after עלות השחר, the morning star. The word: מנחה was chosen because it describes one of two times of the day; i.e. מנחה גדולה and מנחה קטנה. The word: נעילה was chosen because it describes the time of השער, the closing of the gates of prayer, late on יום כיפור, the last hour or so before יום כיפור concludes.

4. Rabbi Yaakov ben Yehuda Landa was born in Germany during the fifteenth century. His father, Rabbi Yehuda Leib Landa, was a student of Maharil.

The term: **ערבית** or **מעריב** was chosen because it contains the word: **ערב**, night, within it. So too the term **אשמורות** was chosen to describe the **תפלה** of **סליחות** since that word describes a time of day as well; i.e. one of the three divisions of the night. When you compare the times at which various communities recite **אשמורות**, you find a variety of customs as to the time to recite **אשמורות**, each of which is related to a division of the night. When we recite **אשמורות** after 12:30 AM, we are reciting **אשמורות** at the end of the first **אשמורה**. Those who wake up at between 3:00 AM and 4:00 AM to recite **אשמורות** are doing so after the second **אשמורה** and those who recite **אשמורות** just before **תפלת שחרית** are doing so after the third **אשמורה**. We can therefore conclude that the name given to this prayer service, a name which is related to a time of a day, is additional proof that the recital of **אשמורות** represents a distinct prayer service.

The following early **תשובה** refers to several of the times when **אשמורות** were recited:

תשובות הגאונים החדשות-עמנואל (אופק) סימן קצ-קא. ושאלתם באותן עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים עומדין בחצי הלילה או בשליש הלילה ואומ' תחנונים ופסוקי דרחמי ולאחר שגומרין חוזרין לבתיהם וישנים עד הבקר ובימים יושבין בשווקים וברחובות ועסוקין בסיחת חולין, ולא היה יפה שאותן תחנונים שמתפללים בלילות ישנו ויתפללו אותן בימים ואל ישבו בשווקים ומתעניין.

*Translation: Question: You asked a question about our practices during the ten days from Rosh Hashbonah to Yom Kippur. You noted that some Jews awake in the mid-point of the night or at the end of a third of the night and they say supplications and verses of compassion. After completing the service, they return home and sleep until the morning. During the day, they sit in the markets and in the streets involved in their every day business. You then asked: would it not be better if these individuals did not awake during the night to recite those prayers but rather recited them during the day, thereby abstaining from work while they were fasting<sup>5</sup>.*

אם היו באין ואומ' תחנונים ביום כך היה יפה, אלא שמא יש בהן בני אדם עניים שסומכין על מעשה ידיהם ואם אתה גוזר עליהם שיבאו ביום נמצאת אתה מכשלן שלא יבאו ביום ולא בלילה ואין גוזרין גזירה על הציבור אלא אם כן רוב הציבור יכולין לעמד בה (עבודה זרה לו, א) ומוטב שיבאו בלילה משלא יבאו לא ביום ולא בלילה, שכשיבאו מהן מכוונים את דעתם ומהם שוברין את לבם ומהם בוכים, ושמא מתוך אותה בכיה ומתוך אותן תחנונים ומתוך אותה שפיכות לב שמא יעשה הקב"ה בקשתם ויחוס עליהם ויצילם. וכך עושין בכאן שאין באין אלא בלילה.

*Translation: Answer: If the individuals about whom you inquired would come to synagogue during the day in order to recite those prayers, it would be commendable. However, some of them are poor. They need to rely on their handiwork in order to support their families. If I were to order them to come to synagogue during the day to recite those prayers, I would be placing an obstacle in their way. They would not come at night nor would they come during the day. I would then be guilty of issuing a ruling that many in the community would find difficult to follow (Avodah Zara 36a). It is preferable therefore that they come at night instead of not coming either at night or during the day. You should know that I have noticed that when they come at night, they pray with deep intention. Some empty their hearts and some weep. Perhaps their weeping, their prayers of supplication and the unburdening of their hearts will cause G-d to grant their wishes and cause G-d to shower compassion upon them and to save them. That is why in this community, we follow the practice of reciting those prayers only in the middle of the night.*

5. This is one source for the fact that at the time of the **גאונים**, it was customary to fast each day of the **תשובה**.